

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING
JIZZAX FILIALI

**ZAMONAVIY INNOVATSION
TADQIQOTLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
VA RIVOJLANISH
TENDENSIYALARI:
YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR
RESPUBLIKA ILMIY-TEXNIK
ANJUMAN MATERIALLARI
TO'PLAMI**

**15-16-MAY
2026-YIL**

**Google
Scholar**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI**

**ZAMONAVIY INNOVATSION TADQIQOTLARNING DOLZARB
MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: YECHIMLAR
VA ISTIQBOLLAR**
mavzusidagi Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami
(2026-yil 15-16-may)

JIZZAX-2026

SUN'IY INTELLEKTNING BUXGALTERIYA HISOBIDAGI QO'LLANILISHI

Nuraliyev To'liq Alimardanovich

O'zMU JF Amaliy matematika kafedrası o'qituvchisi

Norboyev S., Norjigitov D., Ummatov N.

O'zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali talabalari

Annotatsiya: Ushbu tezisda sun'iy intellekt texnologiyalarining buxgalteriya hisobidagi o'rni, ularning moliyaviy jarayonlarni avtomatlashtirishdagi ahamiyati hamda korxonalar faoliyati samaradorligini oshirishdagi roli tahlil qilingan. Shuningdek, sun'iy intellekt yordamida ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash, xatolarni kamaytirish va moliyaviy hisobotlarni shakllantirish imkoniyatlari yoritilgan. Zamonaviy raqamli iqtisodiyot sharoitida AI texnologiyalarining buxgalteriya tizimidagi istiqbollari va amaliy afzalliklari ko'rib chiqilgan.

Аннотация: В данной работе рассматривается роль технологий искусственного интеллекта в бухгалтерском учёте, их значение в автоматизации финансовых процессов и повышении эффективности деятельности предприятий. Также освещаются возможности быстрого анализа данных, снижения ошибок и формирования финансовой отчётности с помощью искусственного интеллекта. В условиях цифровой экономики анализируются перспективы и практические преимущества использования AI-технологий в системе бухгалтерского учёта.

Abstract: This thesis examines the role of artificial intelligence technologies in accounting, their importance in automating financial processes, and their impact on improving enterprise efficiency. The study also highlights the possibilities of rapid data processing, error reduction, and financial reporting through artificial intelligence. In the context of the digital economy, the prospects and practical advantages of AI technologies in accounting systems are analyzed.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, buxgalteriya hisobi, raqamli iqtisodiyot, avtomatlashtirish, moliyaviy hisobot, AI texnologiyalari, axborot tizimlari, elektron hisob.

Ключевые слова: искусственный интеллект, бухгалтерский учёт, цифровая экономика, автоматизация, финансовая отчётность, AI-технологии, информационные системы, электронный учёт.

Keywords: artificial intelligence, accounting, digital economy, automation, financial reporting, AI technologies, information systems, electronic accounting.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi barcha sohalar qatori buxgalteriya hisobi tizimiga ham katta ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalarining amaliyotga kirib kelishi moliyaviy jarayonlarni avtomatlashtirish, ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash hamda hisob-kitob aniqligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Sun'iy intellekt inson aqli faoliyatiga taqlid qiluvchi texnologiya bo'lib, katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, xatolarni aniqlash va prognozlash imkoniyatiga ega.

Buxgalteriya hisobida sun'iy intellektdan foydalanish korxonalarga ko'plab qulayliklar yaratadi. Jumladan, AI texnologiyalari moliyaviy hujjatlarni avtomatik qayta ishlash, hisob-kitoblarni yuritish, soliq hisobotlarini shakllantirish hamda moliyaviy tahlillarni amalga oshirishda samarali vosita sifatida qo'llanilmoqda. Natijada inson omili tufayli yuzaga keladigan xatolar kamayadi va ish jarayonlari tezlashadi.

Sun'iy intellekt asosidagi dasturlar katta hajmdagi moliyaviy ma'lumotlarni qisqa vaqt ichida tahlil qila oladi. Bu esa korxona rahbariyatiga aniq va tezkor qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Masalan, AI tizimlari xarajatlar va daromadlarni tahlil qilish orqali korxonaning moliyaviy holatini baholaydi hamda kelajakdagi moliyaviy xavflarni oldindan aniqlashga yordam beradi. Shu bilan birga, firibgarlik va noqonuniy moliyaviy operatsiyalarni aniqlashda ham sun'iy intellekt texnologiyalarining ahamiyati yuqori hisoblanadi.

Hozirgi vaqtda dunyoning ko'plab rivojlangan davlatlarida elektron buxgalteriya tizimlari sun'iy intellekt bilan integratsiyalashgan holda faoliyat yuritmoqda. Bunday tizimlar ma'lumotlarni avtomatik saqlash, hisobotlarni shakllantirish va real vaqt rejimida monitoring olib borish imkoniyatini yaratadi. Bu esa korxonalarda ish unumdorligini oshirib, vaqt va mablag' sarfini kamaytiradi.

Shuningdek, sun'iy intellekt buxgalteriya mutaxassislarining faoliyatiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Oddiy va takrorlanuvchi hisob-kitob ishlari avtomatlashtirilgani sababli buxgalterlar ko'proq tahliliy va strategik vazifalarga e'tibor qaratish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Natijada mehnat samaradorligi oshadi va boshqaruv sifati yaxshilanadi.

Shu bilan birga, sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, axborot xavfsizligini ta'minlash, maxfiy ma'lumotlarni himoya qilish hamda malakali mutaxassislar yetishmasligi asosiy muammolardan biri hisoblanadi. Bundan tashqari, AI tizimlarini yaratish va joriy qilish katta moliyaviy xarajatlarni talab qiladi.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt texnologiyalari buxgalteriya hisobini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Ular moliyaviy jarayonlarning aniqligi, tezkorligi va samaradorligini oshirib, korxonalar faoliyatini yanada rivojlantirishga xizmat qiladi. Kelajakda AI texnologiyalarining yanada takomillashuvi natijasida buxgalteriya hisobi tizimida to'liq avtomatlashtirilgan boshqaruv jarayonlari keng qo'llanilishi kutilmoqda.

Bugungi kunda sun'iy intellekt texnologiyalari buxgalteriya hisobi tizimining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Ushbu texnologiyalar yordamida moliyaviy jarayonlarni avtomatlashtirish, ma'lumotlarni tezkor tahlil qilish va hisob-kitob aniqligini oshirish imkoniyati yaratilmoqda. Natijada korxonalarda ish samaradorligi ortib, vaqt va mablag' tejashiga erishilmoqda.

Sun'iy intellekt asosidagi dasturlar inson omili sababli yuzaga keladigan xatolarni kamaytirish, moliyaviy hisobotlarni sifatli shakllantirish hamda firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, AI texnologiyalari buxgalteriya mutaxassislariga murakkab tahliliy va strategik vazifalarni bajarishda katta yordam bermoqda.

Kelajakda sun'iy intellekt texnologiyalarining yanada rivojlanishi natijasida buxgalteriya hisobi tizimlari to'liq raqamlashtirilishi va avtomatlashtirilishi kutilmoqda. Bu esa iqtisodiy samaradorlikni oshirish, boshqaruv sifatini yaxshilash hamda zamonaviy raqamli iqtisodiyotning rivojlanishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonuni.
2. Karimov A.A. "Buxgalteriya hisobi nazariyasi". – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021.
3. To'xliyev N., Abdullayeva Sh. "Zamonaviy axborot texnologiyalari". – Toshkent, 2022.
4. Romney M., Steinbart P. "Accounting Information Systems". – Pearson Education, 2020.
5. Laudon K., Laudon J. "Management Information Systems". – New York, 2021.

AXBOROT-KOMMUNIKATSION TIZIMLAR VA TARMOQLARDAGI ZAMONAVIY TAHDIDLAR

Nuraliyev To'lqin Alimardanovich

O'zMU JF Amaliy matematika kafedrası o'qituvchisi

Savronov Akbar Rizo o'g'li

Rustamov Sulaymon Furqat o'g'li

Mo'minov Sanjar Marat o'g'li

Olimjonov Suxrob Rustam o'g'li

O'zMU JF talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy axborot-kommunikatsion tizimlari (AKT) va tarmoqlarida yuzaga kelayotgan kiberxavf-xatarlar, ularning tasnifi va jamiyat barqarorligiga ta'siri yoritilgan. Tadqiqot davomida korporativ tarmoqlardagi zaifliklar, inson omili bilan bog'liq xatoliklar va axborotni himoya qilishning iqtisodiy-tashkiliy jihatlari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: kibertahdid, korporativ tarmoq, kompyuter jinoyatchiligi, axborot kanali, kiberxavf, kriptografiya, inson omili.

Jamiyat va davlat boshqaruvining barcha sohalarida AKT keng qo'llanilishi natijasida kibertahdidlar soni va murakkabligi keskin oshdi. Axborot xavfsizligiga tahdid deganda axborotning buzilishi yoki yo'qolishi xavfiga olib keluvchi, himoyalanuvchi ob'ektga qarshi qilingan harakatlar tushuniladi. Bu o'rinda asosiy e'tibor barcha axborotlarga emas, balki mulk egasining fikricha kommertsiya va